

AVRUPA'DAN DOĞUYA NÜKLEER ARTIK TRAFİĞİ BAŞLAYABİLİR Mİ?

Batı Alman Hükümeti'nin, nükleer artıklarının işlenmesi ve saklanması yolundaki Sovyet önerisini kabul etmesi durumunda, Almanya'nın nükleer artıkları komşumuz Sovyetler Birliği'ne taşınacaktır.

Moskova'yı ziyaret eden bir Alman yetkilisine verilen ve Şansölye Helmut Kohl'a ulaştırılmak üzere hazırlanmış bir mektupla yapılan Sovyet önerisi, henüz Batı Alman yetkililerce değerlendirilme aşamasındadır.

Batı Alman Çevre Bakanlığı, Sovyetlerle bu konuda işbirliği yapmalarının mümkün olduğunu açıklamıştır. Bu arada, Batı Almanya'da Wackersdorf ve Gorleben'de, nükleer artıkların depolanması ve yeniden işlenmesi amacıyla kurulacak olan tesislerin yapımı halkın büyük

muhafeetine rağmen sürdürülmektedir. Batı Almanya'ya ait nükleer yakıt çubukları ise, şu anda La Hague'da Fransızlara ait bir tesiste yeniden işlenmektedir. Batı Almanya, kendi nükleer programlarını kısıtlayacaklarını geçenlerde açıklamış olan İngiltere ve İsveç'le de bu konuda anlaşmalar yapmıştır.

Pazar mekanizması içinde, değişik alanların uzmanları, bütün dünyanın ortak sosyal çevresi olan tabiatı ve onun yenilenemeyen kaynaklarını, ciddi bir fayda-maliyet analizi yapmadan sorumsuzca tahrip ediyorlar ve onu, sıfır maliyetli ürünlerle dolu bir süpermarket gibi görüyor ve düşünüyorlar. Oysa sosyal sorumluluk ve ahlaki değerlerden tamamen arındırılan pazar mekanizması; üretim ve tüketimin özel ve sosyal çevrede ortaya çıkardığı fiziksel ve ruhsal kirlenmelerin oluşmuş bir fiyatı yok diye, insanların tabiatı sorumsuzca tahrip etmelerine izin verilmemelidir.

E.F. Schumacher'in deyişiyle üreticiler ve tüketiciler, yenilenemeyen yeryüzü kaynaklarını sonu, gelmez yapay ihtiyaçlarla sorumsuzca tüketerek yaptıkları fiziksel üretimi kâr sayıyorlar; oysa tüm insanlığın özsermayesi olan tabiatı farkında olmadan acımasızca yok ediyorlar. Aslında, ister üretici, isterse tüketici olsun, kimse tabiatın, ihtiyacından fazlasını almamalıdır.

Çevre sorunlarını en alt düzeye indirmek, hayatın kalitesini yükseltmek ve dünyayı yaşanır kılmak için, önümüzdeki yıllarda insanlar, daha az arabayla, daha az televizyonla, daha az buzdolabıyla, daha az kolalı içeceklerle ve daha az deterjanla yetinmek zorundalar. Çünkü kim ne derse desin, çevre sorunları önünde ya da sonunda bir üretim ya da tüketim faaliyetinin sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden onları azaltmanın ilk adımı tüketim düzeyini düşürmektir. Bunu sağlamak için, her yıl

üretimin, dolayısıyla tüketimin en az yüzde altı ya da yedi oranında artırılması gerekir. □

BERMUDA ÜÇGENİ'NİN SIRRI ÇÖZÜLDÜ

Bir Sovyet bilim dergisi olan Priroda, içinde gemilerin kaybolduğu söylenen Bermuda Üçgeni'nin var sanılan gizine bir açıklama getirdi. Dergide, deniz yatağındaki araştırmacıların, derin alçak basınç bölgelerinde - Bermuda bölgesinde olduğu gibi - tortuların üst tabakalarında, su ve metanın katı bir bileşiği olan gaz-hidrat katmanlarının varlığını keşfettileri ileri sürülüyor. Gaz-hidrat, düşük sıcaklık ve yüksek basınç durumlarında, altında önemli miktarlarda gazın toplanabileceği, kalınlığı 300 metreye kadar çıkan katı bir kabuk oluşturuyor.

Kabukta çatlaklar olursa gaz kabarcıkları okyanus yüzeyine çıkıyor. Okhotsk Denizi'nde gözlemlenen bir durumda, açığa çıkan gaz, havada, metan, karbon-dioksit ve hidrojen-sülfitten oluşan 500 metrelik "gösterişli, dev bir tüy" oluşturmuştu. Priroda'ya göre, bir çatlaktan bir seferde çok fazla gaz çıkarsa, yakınlardaki bir gemi ya da alçak uçuş yapan uçak mürettebatı aniden oksijensiz kalarak "sır" olabiliyor.

New Scientist'ten çev.: Bülent KÜÇÜKBİLGİLİ